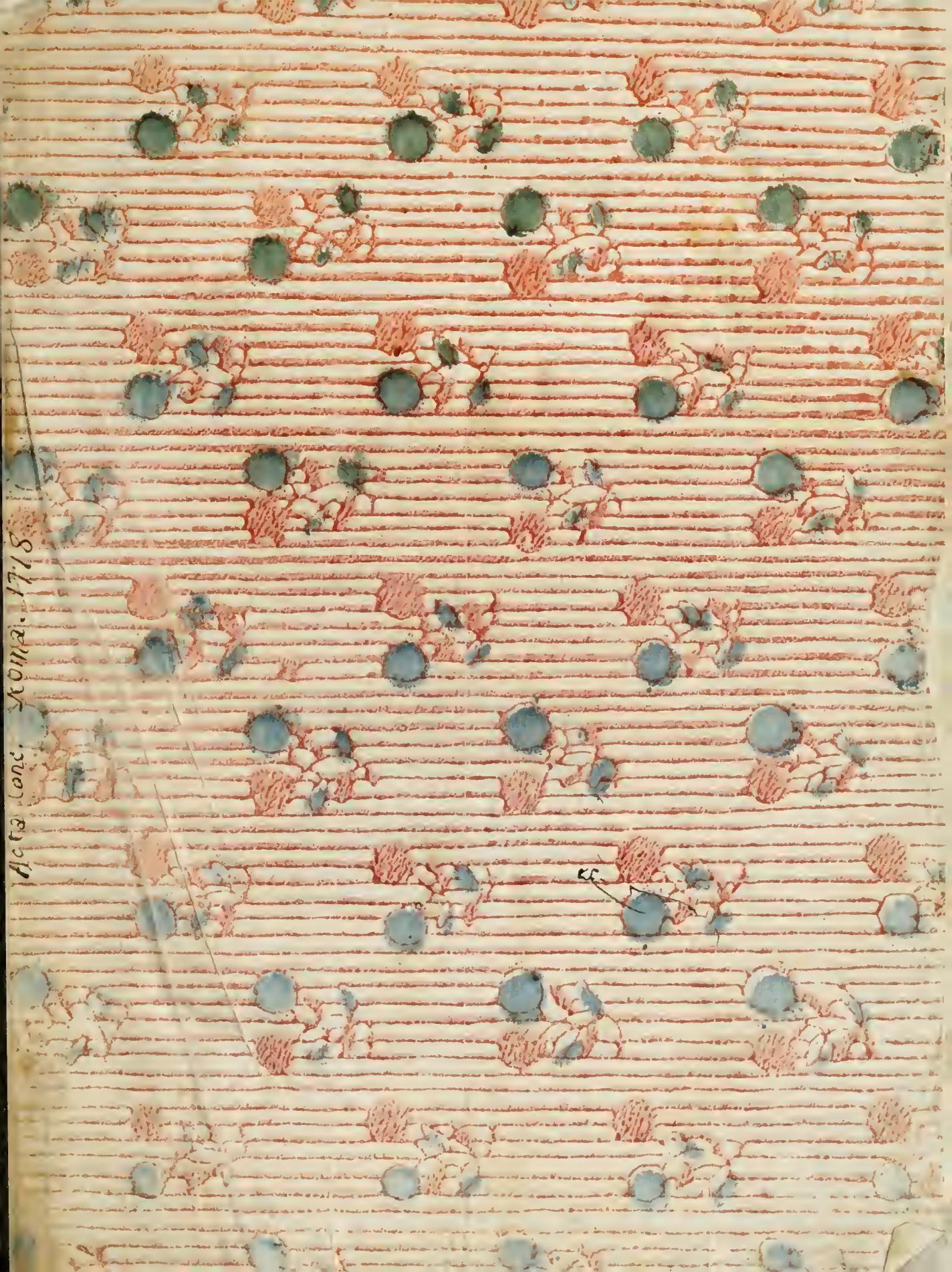
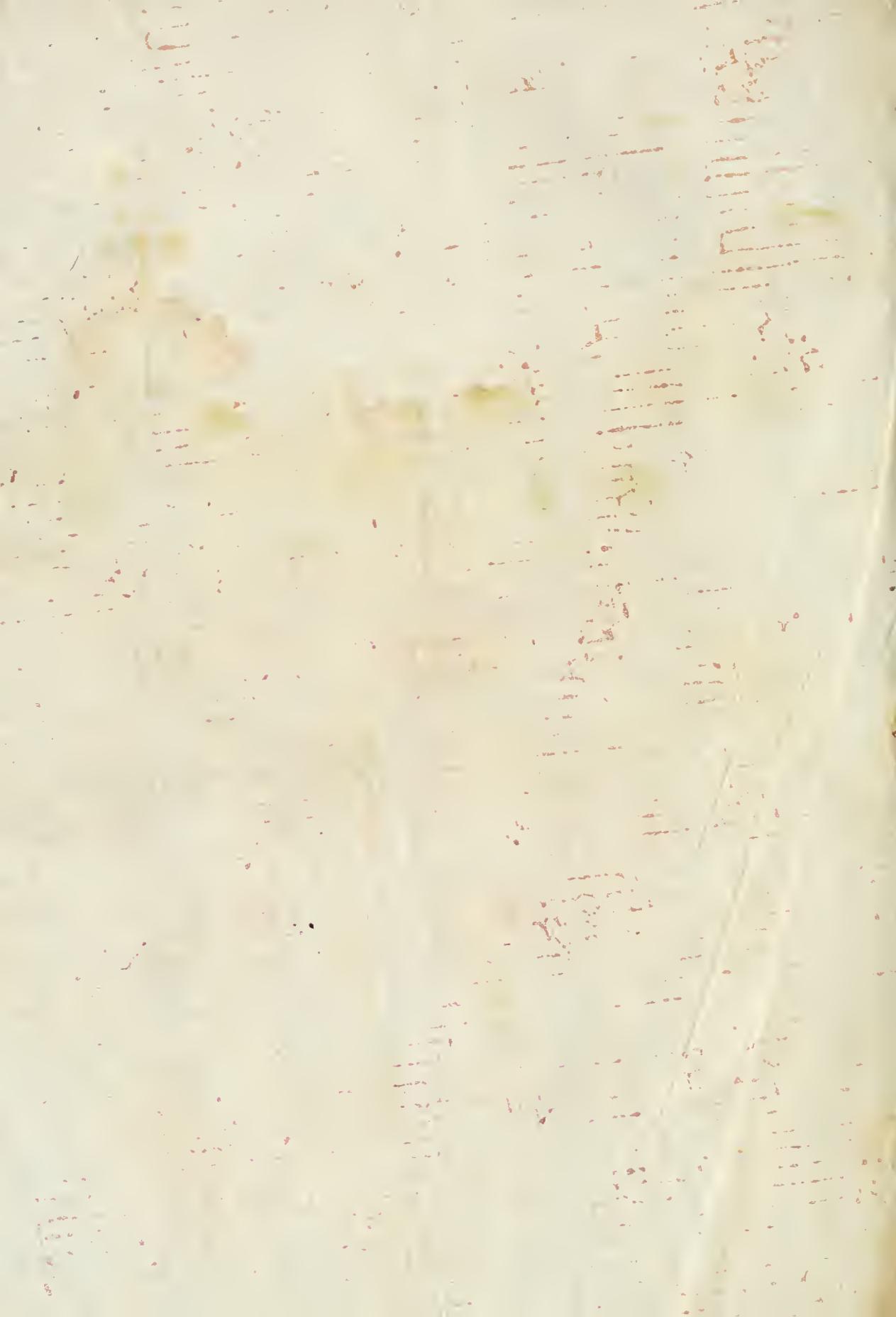

Acta conc. Roma. 1718

A C T A
IN CONSISTORIO SECRETO

H A B I T O

A SANCTISSIMO DOMINO NOSTRO

P I O

DIVINA PROVIDENTIA

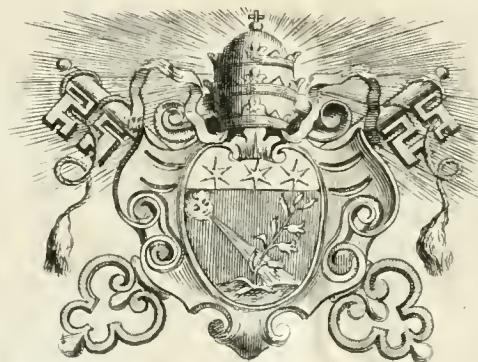
P A P A S E X T O

Feria VI. Decembris MDCCCLXXVIII.

SOLEMNI DOMINICÆ NATIVITATIS DIE
STATIM POST MISSAM PONTIFICALEM

I N B A S I L I C A V A T I C A N A

Prope B. M. V. de COLUMNA, & S. LEONIS MAGNI Altaria
Qui locus nunc pro Sacrario est, nondum novo,
quod construitur, absoluto.

R O M Æ , M D C C L X X V I I I .

Ex Typographia Reverendæ Cameræ Apostolicæ.

VENERABILES FRATRES.

QUAM bonum sit confidere in Domino, VENERABILES FRATRES, splendidissimum exhibet argumentum ea, quæ inter sœvientes procellas aura prodiit securior, ob quam repletum est gaudio os nostrum, & lingua nostra exultatione. *Justa enim, & rationabilis est causa gaudendi*, ait Leo Magnus, cum a Sacerdotibus Domini ea gesta cognoscimus, quæ & paternorum canonum regulis, & apostolicis congruunt institutis (1). Magno munere Divinæ Misericordiæ multiplicata sunt gaudia totius Catholicæ Ecclesiæ: quippe studio Venerabilis Fratris Clementis Wenceslai Archiepiscopi Trevirensis, & S. R. I. Principis Electoris, quem sine summa laude nominare non possumus, perniciosissimi errores extinti sunt, & in victoria veritatis dudum falsa dogmata perierunt. Non ignoratis plane quæ, & quanta intulerit damna Joannes Nicolaus Episcopus Myriophytanus, Ecclesiæ Trevirensis Suffraganeus, cum ab Anno Millesimo septingentesimo sexagesimo tertio, sub ementito Justini Febronii nomine, Libros edidit, quibus, ut impugnaret hujus S. Sedis Jura, veritus non est Ecclesiæ ipsius Unitatem dissolvere (2). Modo idem Archiepiscopus pro Religionis ardore, quo incensus est, pro pastorali, qua maxime valet, virtute, suæque mentis præstantia, illum ipsum Febronium induxit ad solemnem errorum suorum Confessionem, & Retractationem. Plura, & gravissima sibi ab illo proposita veritatis argumenta cum Febronius excepisset, serioque recogitasset, facile animadvertisit se fuisse terrena opinione deceptum; & ut in Sacris est Litteris apprime versatus, agnovit commentis suis obsistere, atque adversari Christi Domini Doctrinam, Patrum testimonia, Conciliorum Decreta, aliasque Ecclesiasticas Sanctiones. Ac tum etiam facile Nos credimus, animo ejus obversatum esse quidquid in sacris Conventibus Trevirensibus Anno Millesimo quingentesimo quadragesimo nono habitis, quos ipsemet iterum prælo subjici voluit (3), sancitum fuerat de tenenda, docendaque Romanæ Ecclesiæ doctrina, aliisque servandis Ecclesiasticis Juribus; quod perspicue agnovit nullâ debere varietate corrumpi. Sed adsuit certe, eumque intime commutavit, illabens in cor mentemque Divinus Spiritus, ut repente Febronius lapsum intelligerer, & ruinam sentiret atque defleret. Tum, ut ad Patrem sapiens rediret qui insipiens a Patre recesserat, cum statim retractasset, rejec-

A 2

cif-

(1) Epist. 36. part. 2. Oper. edit. Tyrnav. 1767.

(2) Libri Justini Febronii prohibiti fuerunt Decretis Congregationis Indicis 27. Februario 1764. 3. Februario 1766. 24. Maij 1771. 29. Martii 1773.

(3) Hist. Trevirens. Diplomat. auctore Jo. Nicolao ab Hontheim Episc. Myriophyt. Tom. 2. pag. 740. edit. August. Vind. anno 1750.

cisset, ac detestatus esset, quæ suis ante Libris scripserat; veniam a Nobis petiit, Apostolicæ Sedis clementiam imploravit, tamque promptum ac paratum ad præstandas omnes officii sui partes exhibuit animum, ut etiam si flu-
rima jam accurate revocasset, cetera tamen omnia, quæ Nos adhuc emen-
danda esse censeremus, sine ulla cunctatione se correcturum promiserit. Sed
præstat hæc ipsa, VENERABILES FRATRES, ex Archiepiscopi Litteris, &
Febronii Retractatione cognoscere, quas Nostrarum ad Principes Epistola-
rum Secretarius recitabit. Ac primum audite Litteras.

*Sacrarium ingressus R. P. D. Benedictus Stay, Brevium ad
Principes Secretarius, Cappa indutus, alta voce
perlegit Litteras sequentes.*

BEATISSIME PATER.

Benedictus Deus & Pater Domini No-
stri Jesu Christi, Pater Misericordia-
rum, & Deus totius consolationis, qui me
confolari dignatus est in gravissima tribu-
latione mea, ut possem & ipse oppressum
simili sollicitudine Sanctitatis Tuæ ani-
mum sublevare.

Magna nimis tristitia mihi fuit, &
continuus dolor cordi meo, dum viderem
Suffraganeum ac Coepiscopum meum Ni-
colaum ab Hontheim, Virum tot cetero-
quin nominibus mihi carum ac veneran-
dum, utpote qui ob excellens & singula-
re ingenium, immensum omnigena erudi-
tionis apparatum, longævam experien-
tiā, mores a puero intactos, & fervid-
um restaurandæ disciplina, Ecclesiæque
amplianda studium, pre alio quovis, oneri
meo pastorali levando aptior esset, quique,
nisi eum zeli amaritudo, & inconsideran-
tia in transversum egisset, Ecclesiæ bono,
solatio, ac præsidio natus videbatur; dum,
inquam, viderem Virum hunc terminos,
quos posuerunt Patres Nostrī, quin imo
quos Patribus nostris Divinus Legifer po-
suit, transilire, atque a veritatis tramite
tanto longius, tantoque obstinatus aberrare,
quo iplum magis decipiebat species
reæti, & optimæ voluntatis conscientia.

Interim tamen Scriptis suis Unitatem
Catholicam scindebat, ad quam reducere

Protestantes moliebatur; Zizaniorum ex-
tirpandorum praetextu, ex Agro Domini-
co evellebat & Triticum; & fundatae supra
Petram Ecclesiæ ruinam parabat, dum il-
li etiam suppetias ferre cogitaret: Sed &
adversus Sanctam, Catholico cuivis non-
nihi cum Religione suspiciendam, Roma-
nam Sedem attollere quandoque superci-
lium, ejus jura extenuare, prærogati-
vas obtener, Jurisdictionem universalem,
quam tota Antiquitas venerata est, e me-
dio tollere, imo & ejusdem Sedis Praefu-
les hinc inde probris consindere non du-
bitavit; eo nimis, ut asserit, consilio,
ut vigentes in Romana Curia abusus abo-
leret, Sedemque Divi Petri, sublatis ad-
scitiis, iisque monstrosis parergis, nativo
suo splendori restitueret.

Ut autem omnia hæc tutius ageret, &
parata fors temeritati suæ mala declinaret,
fīto, Justini videlicet Febronii, nomine
scripta sua vulgabat; & ita quidem cau-
te, ut quamquam Authoris nomēn, ut
hominum neminem, ita nec me lateret,
argumenta tamen deessent, quibus eum
conscripti Operis convincerem. Sed & ve-
rēbar, ne si eo hominem adigerem, ut
Febronianorum Scriptorum se authorem
fateri cogeretur, jam affeclarum numero
& Magnatum præsidio audacior effectus,
eo protervia procederet, ut infelicis Ope-
ris elucubratione optime se de Ecclesia,
& veritate meritum esse contenderet; sic
que

que ignis non jam lente , & clanculum , ut antea , fese diffunderet , sed disjectis repagulis , in vastissimum & nunquam forte amplius extingendum incendium erumperet .

A Deo itaque Optimo Maximo consilium , auxilium , temporaque opportuniora expectanda esse duxi ; quem in finem indignas quidem , at sinceras tamen & fervidas , cum gemitu Columbae , bonorumque omnium votis unitas preces ad cœlum direxi ; illius quoque frequenter interponens autoritatem , sanguinem & merita , qui , quaecumque in Nominе ejus a Patre petituri essemus , ea nos consecuturos esse promisi .

Quam benignum , quamque inclinatum supplicationibus meis se præbuerit Consolator in se sperantium Deus , dignabitur Sanctitas Tua ex adjuncto Libello intelligere .

Prætermitto , ne longior sit , narrare , qua occasione dictum Suffraganeum meum Officii sui commonere incooperim ; quibusque gradibus eum Divina clementia ad Sanctitatis Tuæ pedes reduxerit .

Verum hoc , utpote virtutis eximiae argumentum , in Venerabilis Senis laudem præteriisse nefas foret ; quod videlicet illum a primo instanti auspiciati inter nos negotii usque ad ejus consummationem , nunquam non humilem , docilem , modestum , & ad quævis iussa mea capessenda obedientem ac promptum expertus fuerim .

Nec solum Sanctitati Tuæ ad saniora consilia reversum Authoris nostri animum dictus ejus Libellus exhibebit ; sed & cum intimi solatii sensu considerandum sistet , quam humiliter cum Sancta Sede reconciliari postuleat , imo quantum gratiam hanc promereatur & magnanima errorum suorum Confessione , & amara pristinæ rationis , factorumque minus refforum penitutine , & inconsuibili hodiernorum ejus sensuum Orthodoxia , & acri , quo modo inceditur , inflata Ecclesiæ damna reparandi desiderio .

Atque inde est , cur supervacaneam rem me acturum arbitrer , si Te rogem , San-

ctissime Pater , ut poenitenti paternum simum pandas ; neque enim dubitare fas est , quin illius Caritatem exemplaris , qui super degeneri , sed jam converso Filio , misericordia motus , accurrens cecidit super colum ejus , & osculatus est eum , eique cum Stola prima omnem paternum amorem reddidit .

Certe , si quidquid Tibi est in me benevolentiae (& multoties probasti inesse quamplurimum) revertenti ad Te Carissimo Fratri meo exhibueris , & Viscera mea in Domino reficies , & incredibili me voluptate perfundes .

Confidens in bonitate Tua , hæc duxi scribenda Tibi , sciens quod super id quod rogo facies ; nec præteritarum modo ejus noxarum oblivisceris , sed & Filii loco eum habebis , amabis , Litterisque amicis & seniūnij ejus solaberis , & animum adversus stolidam hominum judicia confirmabis : dignum quippe , & consentaneum Tuæ clementiae arbitror , ut qui suo erga Sanctam Sedem obsequio fines nullos posuit , eum illimitato prorsus affectu Sanctitas Tua complectatur .

Transfusa jam in simum Tuum , Beatissime Pater , suavissimorum solatii , gaudii , spei , ac fiduciae sensuum exuberantia , superest , ut & coram Te deponam humillimæ ac profundissimæ subjectionis tributum , quo , quamdiu vixero , in persona Sanctitatis Tuæ honorare intendo Venerabilem illam Petram , cui inædificaturum se Ecclesiam suam Salvator promisit , & contra quam , haud secus ac Ecclesiam ipsam , nullæ unquam inferorum potestates prævalituræ sunt .

Cumque in persona Beatissimi Prædecessoris Tui Divi Petri , Apostolorum Principis , non Agnorūmodo omnium , sed & Ovium Tibi cura concredita sit , provinciaque demandata confirmandi Fratres Tuos ; intolerabili fere , & viribus meis longe superiori duarum Ecclesiarum pondere quasi ad ima depresso , ad Te oculos , manus , vocemque atollo , suppliciter orans , ut fatiscentem sub tot animarum regimine , de quarum singulis severo

Judici mihi olim reddenda erit ratio, animum allevare, excutientem illuminare, aberrantem reducere, torpentem excitare digneris Confiliis, Jussis, ac præsertim plurimi valenti apud Deum Precautione. Quæ omnia, ut Apostolica Benedictione mihi confirmare velis, vehementer a Te peto, qui finaliter me, gregesque mihi, utut indigno, commissos paternæ Tuae benevolentiae commendans, filialemeque re-

verentiam & amorem humili Sacrorum Pendum osculo profitens subscriber

SANCTITATIS TUÆ

Ehrenbreitstein die 15 Novembris 1778

Devotiss., & Obedientiss. Servus, & Filius
Clemens Wenceslaus Archiepiscopus,
& Elector

Nunc animos vestros ad Febronianam Retractionem adverteite.

*Idem R. P. D. Stay legit Retractionem Episcopi Myriophytani,
Suffraganei Trevirensis.*

BEATISSIME PATER

SI quid mihi in longæva, & ad exitum declinante vita evenit triste & acerbum (evenerunt autem haud pauca); illud omnium maximum, & intima viscera penetrans est, quod per Reverendissimum, & Serenissimum Dominum Archiepiscopum meum, Pastorem vigilansissimum, ad me pervenit, Sanctitatem Vestram indigne ferre plura, quæ in Libris Justini Febronii, seu quovis alio adscitio nomine a me evulgatis, aut forte etiam mihi suppositis continentur, utpote Summæ Sedi injuriosa, nec non supremis ejus Juribus detrahentia, proin Sanctæ Nostræ Religioni (fane præter & contra meam intentionem) noxia.

Cum autem nihil majus, & Viro bono dignius sit, quam agnatum errorem confiteri, & præteritam culpam melioribus factis redimere ; sic imprimis agnosco, & defleo errorem ex zelo indiscreto Protestantes Catholica Ecclesiæ, & Apostolica Sedi reunendi, huncque in finem etiam usus, & praxes particularium Ecclesiarum, easque persape ultra modum exaggeratas, omnibus Ecclesiis applicandi studio, natum; neque eum, quoad vixero, deflere desinam. Dein deliberatum mihi constitutumque est, postquam culpam confessus,

& veniam gratiamque a paterna Sanctitatis Vestra clementia suppplex deprecatus fuero, sicuti jura & decorem Summæ Sedis pro viribus tueri, ita & ejusdem Sanctæ Sedis judicium Libris, & lumini bus meis præferre, nullumque mez erga eamdem submissioni ponere terminum. Eripuit mihi authoritas Sanctitatis Vestrae (in qua authoritatem Jesu Christi recognosco) errorem. Itaque præsentes, eosque genuinos animi sensus de Statu Ecclesiæ, & summis Sedis S. Petri, Apostolorum Principis, juribus, ad Successoris ejus Pedes omni cum submissione depono, tanquam in qua vivere & mori cupio. Sunt autem ii sequentes.

Imprimis profiteor & agnosco cum Tournelio, Claves Ecclesiæ, & uni Petro, & Unitati sunul a Christo concessas esse, ita ut unum aliud non excludat. Oportebat quippe meminisse cum Tertulliano, in Scorpiano Cap. 10, Eas Deminum Petro, & per eum Ecclesiæ reliquisse; & cum Optato, de Schism. Donatist. lib. VII. n. 3., Petrum Claves Regni Cœlorum communicandas ceteris solum accepisse; ut enim de Petro ait S. Leo, Serm. III. in Anniv., *Si quid (Christus) cum eo communione ceteris voluit esse Principibus, nunquam nisi per ipsum dedit quidquid aliis non negavit*: Scilicet Claves datae sunt uni Petro,

tro , quatenus ille Primatum & regiminis potestatem accepit a Domino , idemque Personam totius Ecclesiae , ceu Supremus ejusdem post Christum , & sub Christo Rector ac Moderator , gerebat . Datae quoque sunt Unitati , id est in bonum Unitatis , & Petro præcipue , ut dictum est , & aliis etiam Apostolis , eorumque Successoribus Episcopis , quibus docendi , ac regendi ministerium & potestas , seclusa plebe , commissa sunt in verbis : *Sicut misisti vivens Pater , & ego mitto vos . Accipite Spiritum Sanctum ; quorum remiseritis peccata &c. Euntes docete omnes Gentes &c. Attendite Vobis , & universo Gregi , in quo Vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiæ Dei :* Attamen cum dependentia a Petro , & cum subordinacione ad ipsum , qui eas , ut superius ait S. Optatus , communicandas ceteris solus accepit . Explodendus proinde error , haustus ex Protestantium fontibus , Ecclesiam Collégium esse , non Societatem , ut Catholici sentiunt , in qua baptizati fideles ex institutione Christi sub legitimorum Pastorum , ac præcipue Summi Pontificis , regimine degunt ; cuius regiminis potestas , a Christo constituta , veram subjectionis , & obedientiae obligationem multitudini seu universitati imponit .

Profitetur Dei Filiū , dum suam Ecclesiam fundare , eamque esse unam vellet , formandæ ac regendæ huic Unitati Primatum in illa instituisse ; huncque S. Petro commisso . Firmiter assero cum SS. Patribus Cypriano , Hieronymo , Optato Melitano , Gregorio Nazianzeno , Joanne Chrysostomo , Ambrosio , Leone M. , Gregorio M. & aliis , propterea inter duodecim Apostolos unum electum esse , ut Capite constituto , super quo Ecclesia fundata est , Schismatis tollatur occasio : Ideo Christum , cum suis Apostolis potestatem largiretur , ab uno , cui Primatum tribuit , cœpisse , ut unam Ecclesiam , & unitatem Cathedrae , simulque unitatis originem demonstraret : Schismaticum esse , qui , ut ait Optatus , contra singularem Cathedram aliam collocauit , vel ab ejus communione per obe-

dientiæ negationem recedit : Non habere Petri hæreditatem , qui Petri Sedem in pia divisione discerpit ; siquidem ubi est Petrus , ibi est Ecclesia : Petrum Ecclesiae fundamenta , (Apostolos , sibi ut Capiti subordinatos) in fidem suam recepisse : Eadem Petro , in quo Primatus excellenti gratia præminet , ipsorum etiam Apostolorum curam a Christo esse commissam : Ipsum esse Os , & Principem Apostolici Coetus .

Assero hunc Primatum (qui non Ordinis , inspectionis ac directionis tantum est , sed & vere Auctoritatis ac Jurisdictionis) quia non minus , quam Unitas ipsa , pro cuius conservatione , ac regimine institutus est , perpetuus esse debebat , in Petri Successores Romanos Pontifices , Sedemque Apostolicam , hujus Unitatis Centrum , & Radicem , jure Divino transiisse , ut nulla ratione transferri a Romana ad aliam Sedem valeat : Ad hanc Ecclesiam propter potiorem principalitatem (id est , propter supereminentem ejus dignitatem atque auctoritatem) uti ait S. Irenæus , necesse esse omnem convenire Ecclesiam , hoc est eos , qui sunt undique , fideles : Eam esse Caput Ecclesiarum , a qua , ut inquit Bonifacius Papa I. , quisquis se abscondit , fit a Christiana Religione extorris . Huic accedunt Patres Concilii Constantinopolitani IV. Sequentes , ut ajunt , in omnibus Apostolicam Sedem , & observantes omnia ejus Constituta , speramus , ut in una Communione , quam Sedes Apostolica predicit , esse me reamur , in qua est vera & integra Christianæ Religionis soliditas ; promittentes eam , sequestratos a Communione Ecclesie Catholice , id est , non consentientes Sedi Apostolice , eorum nomina inter Sacra non recitanda esse Mysteria .

In horum sequelam cum Patribus Concilii Ecumenici Florentini agnosco , Romano Pontifici in B. Petro pascendi , regendi ac gubernandi Universalem Ecclesiam a Domino Nostro Jesu Christo plenam potestatem traditam esse . Sicut autem pascendi , & regendi potestas sine convenientiæ Auctoritate , Jurisdictione , ac Coactio ne (ad quam etiam , velut gravissima Spi-

ritualis pena , p̄riinet Excommunicatio , quoad fructum & suffragia generalia separans) subsistere non potest ; sic talem a Christo ipso promanantem in Romano Pontifice , tanquam Universalis Ecclesiae Capite , Principe , ac Magistro residere affirmo .

Proftetor quoque Romanam Pontificem esse summum Judicem Controversiarum in rebus Fidei & Morum , ac in omni ejusmodi Controversia exorta , hinc inde dissidentibus animis , tum maxime audiendum vocem Hieronymi , scribentis ad Damasum : *Ego Beatitudini tue , id est , Cathedrae Petri communione confocior : Super illam Petram adificatam Ecclesiam scio . Quicumque extra hanc Domum Agnum connumerit , profanus est Non novi Vitalem , Meletium respuo , ignoro Paulinum ; quicumque tecum non colligit , spargit . Et : Adhuc in tres partes scissa Ecclesia ad se rapere me festinat Ego interim clamito : Si quis Cathedra Petri jungitur , meus est .*

Addo speciatim adversus errorem tum veteram , tum recentiorum Novatorum , qui spreta multitudine Episcoporum , Capiti suo Romano Pontifici expresse , vel tate adhaerentium , Ecclesiam , ac veritatem in sua paucitate concludere non verentur , fieri non posse , ut a vero aberret Corpus Episcoporum , qui Capiti suo Romano Pontifici adhaerent : Sic haeresim Lutheri jam ante Concilium Tridentinum ab Ecclesia , praeunte Pontifice , per ejus oraculum ultimato & irrevocabiliter damnatam fuisse ; quandoquidem Ecclesia Capiti unita , sive per Orbem Universum dispersa , sive congregata in Conciliis Generalibus (in quibus Episcopi jure proprio ac judicaria potestate sibi ex institutione Christi cohaerente una cum Summo Pontifice definiunt) in dictis Causis definiendis errare non possit , nec ab ea Cathedra discedere , ad quam , teste Cypriano , perfidia non valet accedere , & in qua , manente dispositione veritatis , B. Petrus in accepta fortitudine Petra perseverans Ecclesiam gubernacula non relinquit , ac per Successores suos sedere , ac loqui non desinit .

Agnosco pariter datam Ecclesiae a Christo authoritatem judicandi de sensu , seu doctrina Propositionum , Librorum & Authorum , ac fideles compellendi ad subscribendum suæ Sententiae ; hos preinde teneri eidem acquiescere interna mentis & iudicij adhesione , non solum religioso , ut vocant , silentio ; atque hujusmodi Judicium nullatenus errori esse obnoxium . Constitutioni Unigenitus , ut dogmatico Sanctæ Sedis Romanæ & Universalis Ecclesiae Decreto , omnimodam ab omnibus obedientiam deberi affirmo .

Dico cum Avito Viennensi Episcopo , in rebus , quæ ad Ecclesiae statum pertinent , si quid dubitationis fuerit exortum , ad Romanæ Ecclesiae Maximum Sacerdotem , quasi ad Caput nostrum , esse referendum .

Circa Decretales Romanorum Pontificum Epistolæ , profiteor cum SS. Gelasio & Leone , eas venerabiliter suscipiendas esse , & sancte custodiri debere .

Affirmo Romano Pontifici jure divino competere Jus indicendi , dirigendi , & confirmandi Universalia Concilia , quæ per ejus concursum plenam sortiuntur firmitatem , & infallibilitatem , independenter a quacumque alia acceptatione .

Concilium Tridentinum non tantum in Causis Fidei , sed etiam Disciplinæ liberum fuisse profiteor , non obstante , quod pro illorum temporum & rerum circumstantiis in eadem Sacrosancta Synodo non potuerint omnia de quorundam etiam proborum Virorum voto ac desiderio reformari . Causas Criminales Episcoporum per Concilium Tridentinum *Seſt. XXIV. Cap. 5.* Summo Pontifici , & Apostolicae Sedi merito reservatas judico . Cumque eadem Sacra Synodus , *Seſt. XXIV. cap. 1.* declaraverit , Pontifices Maximos , pro supra potestate sibi in Universa Ecclesia tradita , Causas aliquas Criminum graviores merito potuisse suo peculiari iudicio reservare ; non arbitror licere apertam hanc Synodi declarationem eludere , aut obliquis & coactis interpretationibus evertere , quasi hac potestas Summo Pontifici non competenter proprio , ac originario , divinoque jure . Habet

Habet proinde idem Pontifex , & jure exercet in Universa Ecclesia potestatem Dispensandi ex legitima causa in lege per Generale Concilium lata .

Primitus jam tuum Ecclesiae temporibus ii censemebantur Spurii, adulterinique Episcopi, quorum Romanus Pontifex Ordinationem ; seu Electionem absolute respueret ; veluti *ULTRAJECTINORUM Pseudo-Episcoporum*, aliorumque eidem Communio ni, atque Causae adhaerentium . Quamvis autem antiquioribus temporibus Confirmatio , & Consecratio Neo-Electorum Episcoporum ad Provinciales Synodos, principue vero ad Metropolitanum pertinuerit ; attamen legitimis de causis haec disciplina per Universum Occidentem mutata fuit , neque pristinam hac in parte disciplinam reduci posse existimo, nisi de pleno atque libero Summae Sedis assensu . Idem de Translationibus, & Depositionibus Episcoporum , nec non de Erectionibus novarum Sedum Episcopalium servandum judico .

Canonizatio Servorum Dei per Papam *Alexandrum III.*, ad evitandos innumeros abusus, soli Romano Pontifici, seclusis Episcopis Dioecesanis , merito reservata est . Quamquam & ab antiquioribus temporibus, ut habetur ex *Benedicto XIV. Lib. 1. de Beatif. & Canon. Serv. Dei, Cap. 10. n. 1.*, Beatificationes ipse , quæ fiebant ab Episcopis, vim obtinebant Canonizationis, vel per expressam Summi Pontificis approbationem, vel per universalem, extra Concilium , Ecclesie consensum , in quo tacita Summi Pontificis approbatio continebatur .

Quamvis olim vix aliæ Causæ , quam Majores , ex Provinciis ad Romanam Curiam deferrentur, attamen hodie in reverentiam Summae Sedis , ac pro Suprema potestate eidem in Universa Ecclesia divinitus tradita, legitimo communique usu invaluit, ut in quibusvis Causis Ecclesiasticis ad Summum Pontificem appelletur , ita ut ejusdem Sanctissimi authoritate in suprema instantia judicetur , tum Romæ per Judices Ordinarios ibidem constitutos , tum per Delegatos in partibus, pro diver-

sitate locorum , morum , & Concordatorum .

Summi Pontifices *Pius II.*, *Julius II.*, & *Gregorius XIII.* omni jure damuarunt Appellationes a Papa ad futurum Concilium , cuius damnationis causas suis Constitutionibus explicant . Sane jam antea reprobatas comperimus a *Gelasio Appellaciones* a Sede Apostolica : *Siquidem ad illam de qualibet Mundi parte Canones appellare voluerint ; ab illa autem nemo sit appellare permisus .*

Equidem primævo Ecclesiae usu omnia Beneficia ad Episcopi, tanquam Ordinariorum Loci, dispositionem , seu collationem pertinuisse videntur ; attamen cum sane rationis sit, ut Summus & Universalis Pontifex plurim in Provinciis gratiarum dispensator existat, sic minime injustæ, immo huic Summi , & Universalis Pontificis qualitatibus consonæ fuerunt Beneficiorum Reservationes , quæ deinceps Nationum Concordatis firmatae , & respective moderatae sunt . Haec Concordata, utpote vim paeti habentia, religiose omnino servanda sunt . Declararunt autem saepius Romani Pontifices , signanter *Gregorius XIII.*, longe a suo Animo abesse Concordatorum , nominatim Germaniæ, infractionem .

Annatae ad sublevandas necessitates Romanæ Curia , pro omnibus Ecclesiis excubantis , laborantis , & sumptus portantis , pro legitimis habenda ; atque ut tales, eo faltem usque retinenda sunt , donec alia atque commoda ratione , Apostolicæ Sedis iudicio, sustentationi , atque innumeris oneribus ejusdem Curia provisum fuerit .

Exemptio Regularium (quorum magna in Ecclesia est utilitas), eorumdemque immediata subjeccio ad Apostolicam Sedem , legitimis ex causis , in bonum non tantum Religiosorum Ordinum, sed etiam Universalis Ecclesiæ , videlicet ad facilitorem eorumdem sub uno Supremo Capite gubernationem , introducta , & ab omnibus Ecclesiis agnita , nedum a Seculari potestate , sed nec ab una particulari Synodo abrogari valet . Abusibus , ex hac Exemptione nasci valentibus , per Concilium

Tridentinum occursum & provisum est.

Scio Episcopos non ab Ecclesia , seu fidelium Universitate , sed a Spiritu Sancto positos , ut commissos sibi Greges intra suas solum Diceceses pascant & regant , cum debita ad Romanum Pontificem subordinatione . Quamvis autem illi primis Ecclesiæ temporibus ampliorem , pro varietate disciplinæ , in his quæ jurisdictionis sunt , potestatem exercuerint ; potuere tamen Canones ejus usum intra strictiores terminos coercere , quos privata autoritate extendere nefas foret .

In illis , quæ ad Fidem , Sacraenta , & Ecclesiasticam Disciplinam pertinent , potestas Ecclesiastica pleno jure decernit , sine concursu potestatis Civilis ; ratione tamen mutua Protectionis , quam sibi invicem debent , ad hanc spectat , juxta mentem Ecclesiæ , & quantum ipsa optat , ejus Canones protegere , & exequendos curare per media temporalia .

Finaliter judico , curandum omni legitimo ac meliore modo , ut pax & concordia inter Ecclesiam , & Rempublicam perpetuo retineatur ; atque adeo , quoad Fides & Religionis jura patiuntur , vitandas esse occasiones offenditionum , unde & dissidia oriri , & gravia mala in Religionis detrimentum timeri possent .

Accipe , SANCTISSIME PATER , has Assertiones , velut tessera geminae meæ sententiae de divinis , atque eminentioribus Tuis , Tuæque Sedis juribus , tanquam monumentum revocationis omnium , quæ adversum ea , & si quæ fortasse alia veræ doctrinæ Capita , seu universalis Ecclesiæ jura (licet præter intentionem) a me quavis via , aut modo dicta , scriptave fueré , vel scripta videri possent .

Si quid ultra est , quod circa Fidei , seu Doctrinæ meæ professionem ac declaracionem , quam in omnibus Sanctæ Romanae , atque Apostolice Ecclesiæ conformem esse cupio , jubes , aut postulas ; habebis me semper ad eandem germana sinceritate edendam obedientem ac promptum . Non negabis interim (sic humillime confido) veniam erranti , qui medias etiavit inter deviationes , nihilominus cum Patribus Concilii *Lateranensis* semper agnovit , & quoad vivet , agnoscat , Romanam Ecclesiæ , disponente Domino , super omnes alias ordinariæ potestatis obtinere Principatum , utpote Matrem Universorum Christifidelium ; qui cum *Divo Bernardo* sine fraude & furo profitetur : Esse alios aliis assignatos Greges , singulis singulos ; Tibi universos , uni unum , non modo Ovium , sed & Pastorum , tanquam uni omnium Pastorū ; qui cum *S. Hieronymo* non ignorans Romanam Ecclesiæ supra Petram , qui Christus est , edificatam , nihil magis desiderat , quam Cathedræ Petri (qui etiam per Christum factus est Petra , ut ait *S. Maximus Taurinensis*) perpetuo consociari . Suscipe me in hanc Unionem ; redde penitenti filio paternum affectum ; & in pignus hujus gratiæ da jacenti ante Sacros Pedes Tuos , eosque deosculanti , Apostolicam Benedictionem

SANCTITATIS TUÆ

Treviris i. Novemb. 1778.

Humillimo & Obedientissimo Filio
Joanni Nicolao ab Hontheim Episcopo
Myriophytano , Suffraganeo Trevi-
rensi M. propria .

Nostras modo in forma Brevis Litteras , quibus ad utrumque respondimus , audietis .

*Postremo ab eodem lectæ sunt Epistolæ Sanctitatis Suæ
ad utrumque.*

Venerabili Fratri Clementi Wenceslao Archiepiscopo Trevirensi &
Episcopo Augustano , S. R. I. Principi Electori .

PIUS PAPA SEXTUS .

Venerabilis Frater , Salutem & Apostolicam Benedictionem . Nihil nobis gratus , atque acceptius Tuis Litteris contingere unquam potuit , Venerabilis Frater ; nihil iis , quæ Nobis ipse attulerunt , exoptatus . Incredibile est , quanto inde , quamque immenso repleti gaudio sumus : idque Tu ipse magis ex Tuo lætitiae sensu existimare poteris , quam Nos ullis Tibi significationibus exponere valeamus . Illo , quem nunciasti , successu , illo , quem transmisisti , *Retractionis Libello* , gravissimam detraxisti Nobis , quæ jamdiu Animo infixa erat , de *Febrorianis Scriptis* follicitudinem ; quantumque antea de illatis illinc in Ecclesiam damnis dolebamus , tantam nunc in spem inducimur fore , ut iis ipsis Scriptis jam a suo Auctore repudiatis , abdicatis , ac damnatis , accepta detrimenta sarciri tandem ac refici videamus . Hunc a Deo ipso rei exitum eo magis expectamus , quo magis illius Digitum , Cor hominis altissime pervadentem , atque immutantem agnoscimus . Tuos ille sermones , cum Episcopo Myriophytano Suffraganeo Tuo a Te habitos , Tua in ipso ab errandi via deducendo consilia , Tua actiones pro sua gloria , atque Ecclesiæ utilitate suscepas sui Spiritus afflatus moderabatur , sua ope præsidioque muniebat , opportunitatesque omnes , & differendi , atque agendi tempora sapientia sua gubernabat . Illi igitur , qui dives est in misericordia , summae immortalesque habendæ sunt a Nobis gratiæ , quod & Tua vota , stu-

dia , ac labores , & Nostras non intermissiones preces , ac lacrymas in Cordis humilitate ad eum fusas , tam liberaliter , tam benigne tandem respexerit . Verum cum ab ipso Tua fuerit opera , tamquam suæ miserationis instrumentum , adhibita , ipsam hanc tam egregiam , tamque excellentem operam ac Virtutem Tuam intima Animæ Nostræ comprobatione prosequimur , atque in Cœlum extollimus ; Tibique , Venerabilis Frater , ita gratulamur , ut nihil unquam a Te in Tuo Episcopali munere neque gloriosius , neque utilius suscipi , atque effici potuisse Apostolica voce prædicemus . Summa esse Tua fatemur de Nobis , de Sancta hac Sede , Ecclesiæque Universa merita , ac maxima inde , nec unquam interitura accessisse ad pristinam Tuam laudis ac splendoris amplitudinem veræ solidæque gloriæ ornamenta . Hæc eximia Nostra de Te judicia pari etiam gratissimi Animi testimonio , summiq[ue] in Te amoris , existimationis , ac studii declaratione cumulamus . Proinde quod Tu nunc a Nobis vehementer exoptas , atque efflagitas , ut Venerabilem Fratrem Joannem Nicolaum Episcopum Myriophytanum , jamdiu aberrantem , ac ad Nos modo revertentem , in gratiam , benevolentiamque nostram restituamus , magnopere quidem gaudemus in eo , quod Nostra Animi inductione cupidissime præstituri sumus , una etiam Nos esse Tuo huic gravissimo postulato præclare satisfacturos . Itaque omnia , prout fieri a Nobis cupis , ab ipso antea in Apostolice hujus Sedis Ecclesiæque Jura perperam atque inconsulte dicta ,

cta , scripta , actaque ex Animo remittimus , condonamus , atque ignoscimus ; ad ea que recipimus , quae nunc consecuta sunt , quae nimis a Te , atque ab illo ipso etiam de praesenti suo Animi sensu ad Nos deferuntur ; eundem in paternæ Caritatis finum , atque in complexum nostrum libenter , amanterque recipimus , ac tamquam inventam Ovem , quae perierat , humeris nostris imponimus , atque ad hanc solidissimam Veritatis Petram lati exultantesque reportamus , ac inter ceteros Coepiscopos Fratres , itemque Filios Nostros adnumeramus ; & quo amplius habeat paterni hujus Amoris , latitiaeque Nostræ argumentum , non mediocri etiam laude , & commendatione hanc ipsius actionem exornamus . Commendari enim oportere a Nobis intelligimus ejus cum ingenii docilitate conjunctam Animi fortitudinem , quae in suo hoc facto perspicue conspicitur atque eminet , dum illas suas , quas tantopere adamarat antea , propugnaratque Sententias , abicit nunc , ac detestatur , dum plurimorum huic Petri Cathedræ aut adversantium , aut invidentium , quos undique in suas partes laudesque pertraxerat , judicis , non retrahitur , non permovet . Quid hoc est , nisi quodammodo pro veritatis , quæ affulxit , amore semetipsum contemnere ; ex Saulo novum in se Paulum exprime re ; de ambitione , de sui laude , de profani Sacculi hujus aura fortiter , egregieque triumphare ? Quo certe humanæ Naturæ imbecillitas pertingere non potest , nisi divina ope fulta , ac roborata . Divinæ igitur voluntatis rationibus inharrere Nos putamus , dum eundem singulari laude prosequimur , quae potissimum in Dei ipsius gloriam est redundatura . Idecirco jam nunc ipsi amantissimis respondemus Litteris , quas hisce conjunctas ad Te transmittimus ; in iisque intima reconciliationis , gratiae , laudationisque Nostræ testem Apostolicam Benedictionem ex animo concedimus . Ut autem ad Te regrediamur , Venerabilis Frater , ita tua hac virtute , tuaque felicitate gaudemus , ut plurimum ob ipsum

etiam tam singulare , tamque præstans exemplum , in Te splendoris , in Apostolicam Sedein utilitatis adjunctum iri cumulum judicemus . Maximo enim exemplum illud ceteris omnibus Episcopis incitamento ad Sacra tuenda , & propugnanda Jura futurum confidimus . Eos vero acerrime poterit sua claritate ac luce ad imitationem impellere , quibus ob locorum propinquitatem erit ipsum multo conspectius ; quibusque deesse jam hoc tempore non potest ejusmodi exhibenda , exercendaque virtutis copia . Nunc vero , eis Te ipsum im posterum Tui similem futurum non dubitemus , valdeque , lætemur nulla Te hor tatione indigere , qui tua sponte ad præ clara quæque inflammatis ; tamen ut magis Tibi constare posse , quantum adhuc tua virtute nitamus , illud nunc a Te ex pectamus , ut quem a Deo recepit Suffraganeus tuus docilitatis spiritum , eodem protu apud ipsum auctoritate velis uti ad debitam ab ipso exigendam , quam promisisti , operam , qua illud errorum propugnaculum , quod jampridem excitavit , idem ipse sui ingenii , siveque doctrinæ ope dejicere , ac funditus delere perget ; ex quo certe præcipuum ipsi illi Retractioni suæ pondus adjungetur : Tecum præterea Sancti Leonis Magni adhibemus ad Theodoretum , Cyri Episcopum , scribentis verba (1) : *Victoria , quam Christus Dominus Noster sue donavit Ecclesie , quamdiu in hoc Mundo versamur , licet fiduciam maiorem tribuat , non tamen in totum sollicitudinem perimit , nec ut dormiamus donata est , sed ut suavius vigilemus . Jam quod reliquum est , & perspectissima Nobis antea erant Tua in Nos , & Apostolicam hanc B. Petri Cathedram studii , conjunctionis , observantiae , pietatisque officia ; & nunc adeo grata & jucunda est eorumdem in Epistola tua luculentissima confirmatione , ut nihil cupiamus magis , quam palam omnibus facere posse , quantum Tui , Tuaque Dignitatis ac Virtutis rationem habeamus , quantumque ad ea opinia præstanda , quae ad Tuæ laudis gloriaque in cre-*

(1) Epist. 93. Cap. 6. Part. 2. Oper. cit. Edit.

crementa faciant , atque ab hujus S. Sedis beneficentia proficiunt possint , potissimum incendantur . Interim Deum Opt. Max. precamur , ut cum ipse præstantium suorum meritorum suasor , impulsor , atque auctor extiterit , idem etiam esse suorum in Te munerum amplificator velit . Atque hujus divinitate benignitatis auspicem Apostolicam Benedictionem Tibi , Vene-

rabilis Frater , Tuæque fidei concretis populis intimo paternæ Caritatis sensu amanissime impertimus . Datum Rome apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die xix. Decembris MDCCLXXVIII. Pontificatus Nostri Anno Quarto .

Benedictus Stay.

Venerabili Fratri Joanni Nicolao Episcopo Myriophytano .

PIUS PAPA SEXTUS.

Venerabilis Frater , Salutem & Apostolicam Benedictionem . Quod summopere semper optavimus , quodque a Deo Optimo Maximo omni animi contentione precati sumus , ut Tu , Venerabilis Frater , cordis dolore tactus intrinsecus , tandem aliquando a suscepta jaimdudum offensionis atque erroris lemita Illius miseratione digredereris , Teque ipsum ad veræ doctrinæ lucem revocares ; id nunc contigisse & ex Litteris Venerabilis Fratris Clementis Wenceslai Trevirensis Archiepiscopi , & S. R. J. Principis Electoris , & ex transmisso Nobis Tuo Retractionis Libello incredibili paterni Nostri animi jucunditate intelleximus . Maximas extiruisse Nobis a Te antea doloris , atque ægritudinis causas , ipse facile percipere potes ; cum Te nimis intuueremur hujus Apostolicæ Sedis beneficio ad Episcopatum elevatum , ipsique tanto necessitudinis nomine devinatum , tamen insurrexisse ad eamdem oppugnandam , idque conari , ut ejus antiquissima jura , atque a Christo Domino derivata privilegia minueres , ac labefactares . Divinis Nos sane freti promissionibus certissime confidebamus , solidissimam hanc Veritatis Petram nullis unquam adversis ventis ac tempestatibus concuti posse , atque ad ruinam impelli . Sed & Tuam dolebamus vicem , qui Te tantopere a Nobis averteres , atque aberrares ; & eorum etiam omnium errorem perniciemque deslebamus , quos ingenium tuum , amplaque eruditio-

ac doctrinæ species ad Tuas partes , hoc presertim adversissimo Ecclesie ac Religioni tempore , facile pertrahebat , atque aggregabat . Has pristinas gravissimas molestias perpetuasque sollicitudines Nostras non idcirco nunc commemorandas suscepimus , Venerabilis Frater , ut Tibi quidquam exprobrare videamur , sed ut luculentissime declaremus , in quale , quantumque illæ jam converse sint gaudium , quamque ex ipsa superioris temporis recordatione sensus in Nobis Tuæ hujus reversionis fiat jucundior . Cognoscimus certe in Tuis hilice immutatis consiliis Dei virtutem , ac misericordiam , qui non reliquit Te usque in finem , sed novam Tibi mentem voluntatemque per Sanctum Spiritum immisit , atque indidit ; eique quantas maximas possumus intima Animi fide gratias persolvimus ; Teque etiam hortamur , ut hac ipsi debita Tuæ Religionis Officia in humilitatis sensu exhibere ac referre nunquam intermittas . Porro ut Tu ipse pro tanto beneficio , post Deum , unice obstrictus es eidem Trevirensi Archiepiscopo-Tuo ; ita Nos itidem plurimum ipsi debere ultro profitemur , qui sua tandem opera , Sapientia ac Virtute perfecit , ut Divina ope Te ad hanc Beati Petri Cathedram cum gemitu sisteres , imploras veniam , ad ejusque cultum , obsequium , ac reverentiam puro corde , & conscientia bona , & fide non facta redires . Hoc nimis de Te persuadent Nobis , præter summam ejus amplissimi Viri auctoritatem , ipsa ratio Epistolæ ac Retractionis Tuæ , ita qua

qua post plötima singillatim atque accurate expressa , a Teque revocata , Animum præteriorum omnium penitentem exhibes , eumque in modum comparatum esse confirmas , ut cetera etiam , quæ non exprefseris , contra Apostolicæ Sedis decreta , ac doctrinam a Te unquam proleta , statim ut admonitus fueris , Te ad veritatis normam redacturum esse pollicearis . Hoc optimæ voluntatis Tuæ testimonium Nos perlibenter suscipimus ; hoc certum tuæ constantiæ pignus esse existimamus . Proinde remittentes Tibi quascumque Canonicas & spirituales poenas , Te , Venerabilis Frater , quod tam enixe a Nobis suppliciterque postulas , in Nostram , & Sanctæ hujus Sedis gratiam reconciliamus , ac restituimus ; Tibi pacem , quam a Christo Domino didicimus , largimur ; Tibi paterno amplexu occurrimus ; Te inter Episcopos Collegas Nostros adnumeramus , atque amantissimis Verbis Filium etiam nostrum compellamus . Dum hunc Nostrum , ut vides , amorem Tibi tam prolixe deferimus , eundem etiam cum plurima tui commendatione ac laude jam nunc conjungere minime dubitamus ; neque enim dissimulare possumus , in Tua hac Actione conspici a Nobis , & docilitatem ingenii , & magnitudinem animi Tui . Nam quid majus a Te fieri , quid fortius potuit , quam discussa errorum caligine , a pristina mentis elatione ad christianæ humilitatis sensum demitti , tuas abjecere ac reprobare sententias , veritati posthabere exorturos de Te rumores , Temetipsum quodammodo vincere , atque contemnere ? Quod quanto difficilis est , humanaque Naturæ

vires excedens ; tanto magis intelligimur abundare in Te divitias gratiæ & bonitatis Dei . Ita certe Boni omnes , quorum gravissima apud Te esse debent judicia , Nobiscum sentient , cum Nos , quæ operata sit in Te Dextera Domini , palam faciemus . Tu itidem , Venerabilis Frater , illud nunc potissimum age , ut omnes Populi publica tua veritatis a Te agnitæ confessione , divinaque potentiae celebratione , quid per ejus misericordiæ gratiam sis consecutus , intelligent . Maximum existima , atque opportunissimum illati a Febronio in Ecclesiam detrimenti futurum remedium , si Tu ipse , qui eos libros conscripsisti , eosdem , ut erant antea ad plurimorum ruinam , ita nunc ad ipsorum adificationem refutes , convincas , ac redargyas . Etsi proiecta jam ætate sis , integris tamen adhuc Te , Deo juvante , pollere cum Animi , tum Corporis viribus non ignoramus . Quid potius igitur , quid utilius , quid praestantius reliquo vitæ tempore facias , quam , ut qua manu vulnera Ecclesiæ atque Apostolicæ Sedi inflixisti , eadem illa ipsa alligare , ac persanare omni studio , ac labore contendas ? Habes profecto plurimos , quos imitere , præcedentibus Ecclesiæ temporibus insignes & sanctitate & doctrina viros , qui nedum prioris ætatis errata retractare veriti non sunt , sed eadem semel detecta constantissime rejicientes , maximam hoc ipso apud omnes suo nomini gloriam compararunt (1) . Eja igitur , Venerabilis Frater , exere vires , Te ipsis S. Joannis Chrysostomi verbis excitamus , (2) fertiter dimica , atrociter in prælio isto concerit , considera pactum , conditionem at-
ten-

(1) Epist. Maximi , Urban. Sidon. & Machar. de suo reditu ex schismat. L. inter Epist. S. Cyprian. edit. Paris. cum adnotat. Pamel. ann. 1603. S. Augustinus in Prolog. lib. Retraction. Tom. I. Oper. edit. Paris. Monachor. S. Mauri : Neque enim quisquam , nisi imprudens , ideo quia mea errata reprehendo , me reprehendere audebit . Sed si dicit , non ea debuisse a me dici , quæ postea mihi etiam displicerent ; verum dicit , & mecum facit . Eorum quippe reprehensor est , quorum & ego sum . Neque enim ea reprehendere deberem , si dicere debuisset .

(2) Serm. de Martyrib. Quod aut imit. aut non laudandi sunt . Tom. 3. Oper. edit. Farisiens. 1581. pag. 849.

tende, militiam nosce; pacatum, quod spopondisti; conditionem, qua accessisti; militiam, cui nomen dedisti: Tibi etiam S. Bonifacii Moguntini Episcopi, Germaniaeque Apostoli, plena auctoritatis voces subjicimus, quem Tibi ignotum esse non potest aliquantulum etiam ad Palatiolum Monasterium prope Treviros constitisse (1): Ille ad Zachariam scribens testatur, nihil tam se optare, quam Catholicam Fidem & Unitatem Romanæ Ecclesiæ servando dilatare, & quantoscumque audientes, vel discipulos in ista Legatione mihi Deus donaverit, aet obediens Apostolicæ Sedis invitare, & inclinare (2). Nos vero Tibi ipsum Zachariae ad Bonifacium responsum damus: Domini deprecamur clementiam, li-

cet peccatores, ut suo Te muniat, & conforter auxilio, Nosque annuat prosperitatis tue semper lata suscipere nuncia (3). Demum pro Dei benignitate nova, semperque uberiora imposterum a Te latitiae Nostræ, Tuæque commendationis argumenta expectantes, Apostolicam Benedictiōnem Tibi, Venerabilis Frater, coelestium munierum omnium auspicem, in paternæ gratiæ, pacis, charitatisque amplexu, ex Animo, ac per amanter impertimur. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Anulo Piscatoris die XIX. Decembbris MDCCCLXXVIII. Pontificatus Nostri Anno Quarto.

Benedictus Stay

*Hicse absolutis, prefatus R. P. D. Stay egressus est e loco
Consistorii; & Sanctissimus Allocutionem sic
prosecutus est.*

EX quibus omnibus præclare intellexistis, VENERABILES FRA-
TRES, quid hac in re actum jam sit; præcipue vero constare Vobis
potuit, quam candido, sincero, atque ingenuo animo in Cor suum se re-
diisse fateatur Febronius; &, quod animadvertis maximie debet, non tempo-
rali ullo commodo illeetus, non virium infirmitate fraetus, non ingenio de-
bilitatus, nec molestis inductus suasionibus, sed sola Veritatis agnitione per-
motus, sola Supernæ Gratia illustratione persus, solo denique salutis suæ
desiderio incensus, errores suos singulari studio rejiciat, summaque contentio-
ne ejuret; ut retractationis Libellum, quem PROPRIA MANU TOTUM
PERSCRIBERE VOLUIT, selectis PATRUM AUCTORITATIBUS, ET
RATIONIBUS ROBORARIT. Nonne hæc est mutatio Dexteræ Excelsi?
Qui innumeris Charismatum donis universum Ecclesiæ Corpus exornat, ut per mul-
tos unius luminis radios idem ubique splendor appareat, nec possit nisi gloria esse
Christi, cuiuslibet meritum Christiani (4). Neque enim exiguum id esse repu-
tamus Episcopi Myriophytani meritum, qui sanctissimos Job, & Davidem
imitatus, nullam afferri sibi moram passus est ab importuno, quo imbecil-
les

(1) Brower. Annal. Trevirens. Tom. I. lib. 7. num. 116. Bolland. Acta SS. Junii Tom. I. die 5. § 2.; deinde in 4. Vita ejusd. S. Bonifac. § 2.

(2) In Collect. Concilior. Labb. Tom. VI. pag. 1495. edit. Parisiens. 1671.

(3) In cit. Collect. Labb. pag. 1527.

(4) Sanctus Leo M. Serm. 63. cap. 7. Par. I. Oper. cit. Edit.

Ies animi plerumque capiuntur , pudore errata sua confitendi ; sed summam ingenii docilitatem ac miram animi fortitudinem in damnandis sententiis suis , seque ipso pro veritate abiciendo , declaravit . Audiatur hic Ambrosius , cuius verbis dum Febronii laudes cumulantur , vulgi stultitia detestatur : *Amicus Dei , Propheta Dei , Rex ab ipso electus Deo , & unctus in Regnum , flagellis se spontaneus offerebat , nec erubescet ; & Tu erubescis ? Non multum ista verecundia Tibi opitulabitur , cum ad Judicium Dei veneris : Sed pudoris Te istius penitebit , cum in conspectu non solum hominum , sed etiam Angelorum & omnium Potestatum Cœlestium constitutus , cuperis peccata propria non negare ... Non esset hodie in requie servulus meus Job , si erubuisse tres illos Reges Amicos suos ; nec ipse David , si erubuissest , delicta propria confiteri Et quia uterque eorum non erubuit factorum suorum pretium in mea ponere potestate , meo se judicio voluntatique committere ; nec Ego de talibus Servulis erubescam , ut appellem Amicos meos , qui meam studuerint facere voluntatem (1) . Accedere etiam ad ipsius meritum debet , quod cum a perniciosa dissensione ipse jam discessisset , ab eadem itidem suo exemplo brevi abducturum eos confidamus , qui haec tenus illius , tamquam sui Ductoris , signa sunt secuti .*

Si Dioscori interitus , qui in sua sentiendi pravitate obiit , ut scribit Leo Magnus (2) , in profundiora dejicit affectas ejus , & perfidie incentore sublato , instabiles quedam , & insipientes animæ habent , quod paveant , non habent , quod sequantur ; quales nunc esse Febroniani debent , Auctorem suum videntes , non jam extinctum , sed immutatum , sed Seclatorum omnium in seipso damnantem errores ? Habent illi adhuc quem sequantur , si ipso præeunte redire ad officium , ad sanitatem velint ; sin renuant , & in sua defectione persistant , quid jam illis supererit , detraecto Duce , nisi ut incerti paveant , confusi ut erubescant . Qui enim se a Romana Ecclesia sejungunt , in eaque constitutam Unitatem dividunt , dum amantissimæ suæ Matris sinum & amplexum recusant , omnem suam substantiam quasi prosugi & inopes dispergunt . Verumtamen pergant illi , quas libuerit , fraudes insidiasque huic Ecclesiæ struere , atque inferre calumnias , & , ut magis adhuc obtrecent , Sæculi Potestatibus eamdem obsistere , atque adversari clament ; tamen vel inviti agnoscant ac fateantur necesse est , quanta nunc iis auctoritatis species deceperit , quamque in apertum aggerata illa falsitatis commenta proferantur . Neque se magno similiter errantium numero tueri poterunt , sibique de multitudine blandiri ; ut enim Ambrosius egregie monuit (3) : *Multitudo sociorum impunitateni non facit criminum : Nam in Sodoma & Gomorrha , & in totis quinque civitatibus innumerabiles utique habitabant Populi , & omnes pariter . . . igneis imbribus conflagravit .*

Nos

(1) Enarrat. in Psal. David. 37. n. 51. Tom. I. Oper. col. 838. Edit. Paris. Monachor. S. Mauri .

(2) Epist. 111.

(3) Lib. de Laps. Virg. consecr. cap. 9. n. 41. Tom. II. Oper. col. 316. supracit. edit. Parisien.

Nos interea Myriophytanum Episcopum , qui manifesta professione a se abjecit , ac repulit quidquid in Scriptis suis Romana detestatur Ecclesia , & nihil simulatum , nihil obscurum , nihil ambiguum in sua Retractione intexuit , diutius morari non possumus , quin , et si magno a Nobis locorum intervallo divisum , in Spiritu Caritatis amplectamur ; & ab ineffabili misericordia Dei non judicemus alienum , sed omnis culpa abolitionem , & Apostolicæ pacis gratiam impertiamur : Nullas patitur venie moras vera conversio ; & in dispensandis Dei Donis non debemus esse difficiles , nec accusantium se lacrymas , gemitusque negligere , cum ipsam pœnitendi affectionem ex Dei credamus inspiratione conceptam (1). Aliter , uti docuit per apertissimas similitudines Cyprianus (2) , præcluderemus , atque abscondemus iter doloris , ac pœnitendi viam ; & dum fructus pœnitentiae intercipitur , pœnitentia ipsa tollitur . Supremus enim Creator noster magis placatur voluntate , quam sanguine , ut ostendit in Abraham , cuius fidem in Filii oblatione requisiuit ; at si eum jussit offerri , tamen non permisit occidi (3). Huic nostræ voluntati magnum adjectit incitamentum Trevirensis Archiepiscopus , qui id ipsum a Nobis summo studio postulavit . Ipsi non solum omnem habemus , pro sua amplitudine , ac virtute , fidem ; sed tantum existimationis , caritatis , ac laudis pro innumeris suis in Ecclesiam meritis deferimus , ut incredibilem in modum illius studiis , illius gloriae saveamus . Ejus maximæ , post Deum , in eximio hoc opere partes extiterunt ; ejusdem Consiliis , atque Actis , tani præclara incepta præclariores sunt exitus consecuti . Summa est præterea ipsius Nobiscum conjunctio , summa erga Apostolicam hanc Sedem observantia . Quapropter dum ipsum debita hac prædicatione prosequimur , dum tantopere de sua pietate gaudemus ; adhuc multo majore fiducia nunc ab ipso petimus , eumque obsecramus , ut pastorali Animo pergit Adversariorum machinamenta confringere , Coepiscoporum excitet diligentiam , ut quos eadem unitatis causa conjungit , eodem ardore inflammetur in revocandis iis , qui a veritatis semita inconsultius deerrarunt in suis Ecclesiis , ut ita Domini ovile reparetur , & per sollicitudinem Caritatis atque doctrine , omnes Christi Oves unum se sentiant habere Pastorem (4).

Hæc sunt , VENERABILES FRATRES , quæ in sinu Nostro diutius contineare præ gaudio non potuimus , quin Vobiscum communicaremus ; ut quos ante sollicitudinis , ac doloris socios habuimus , nunc consolationis Nostræ compotes participesque faciamus . Præclaram tribuit annunciandæ hujus lætitiae opportunitatem , illamque potissimum auget hæc ipsa soleninitas , quam celebramus , Reparationis dies (5) , in qua Rex pacis , cum sua pace procedens ,

fu-

(1) S. Leo M. Epist. 83. Cap. 4.

(2) Epist. 52. juxta Edit. Parisien. 1603.

(3) S. Petrus Chrysol. Serm. 108. Edit. Lugdun. 1627.

(4) S. Leo M. Epist. 141. in fin.

(5) Alexander PP. VI. uti proditum in Diario Burchardi Cæremoniarum Magistri , ha-

fugavit omne dissidium, dissensiones depulit, discordiam perturbavit, & sicut Cœlum splendor solis, ita Ecclesiam fulgore pacis illuminat ut nunc procedente Christo Rege pacis, omne quod triste est, auferatur a medio, & illucescente veritate, fugetur mendacium (1).

Hic etiam aptissimus se obtulit Nobis ad vos alloquendum locus, e conspectu nempe glorioæ Confessionis Principis Apostolorum, qui Petra est, ad quam eliduntur filii Babylonis; & obtinens cum æterno Sacerdote indeficiens consortium, Sedi suæ præesse non definit, ut omnino Febronii pœnitentiam ejus patrocinio referre debeamus.

Plurimam quoque jucunditatem attulit Vos alloqui e latere. Corporis Magni Leonis, quo Christus utitur assertore; cuius scripta suavissima præbent legentibus spectacula; quemque *Advocatum*, & *Propugnatorum* veritatis invenimus (2).

Gloriemur itaque in Domino, VENERABILES FRATRES, & causam hujusce actionis ad originem suam, caputque ferentes, illi immortales gratias, illi laudem, gloriam, & honorem tribuamus, in cuius manu & hominum corda, & momenta sunt temporum.

habuit die 25. Martii 1498. Consistorium Secretum, recurrente Dominica quarta Quadragesimæ, *Lætare* nuncupata, in quo providit nonnullas Episcopales Ecclesiæ. Benedixit Rosam auream; & deinde venit ad Cappellam majorem, in qua celebravit Missam Card. Perusinus.

Julius PP. II, teste Diario Paridis de Crassis Cærem. Mag., habuit Consistorium secretum in Aula Paramentorum die 23. Februarii 1505., recurrente Dominica tertia Quadragesimæ; & postea venit ad Cappellam, in qua Missam cantavit Archiepisc. Atheniens. Adsistens.

In Diario Phebei Cærem. Mag., A. 1646., legitur: *Feria 2. die 12. Mensis Martii, licet sit Festum Palatiæ, videlicet S. Gregorii Magni, tamen habitum est Consistorium Secretum, præsentibus triginta Cardinalibus; in quo propositæ sunt multæ Ecclesiæ, & peitum Pallium pro Ecclesia Strigeniens. Òc. Heri mane, cum Sanctissimus (Innocentius PP. X.) Cusori dixisset, quod hac mane esset Consistorium; dictum est respondisse: Esse Festum Palatiæ, & ideo celebrari non posse Consistorium. Cui quam prudentissime Summus Pontifex, Possumus, inquit.*

Clemens XIII. die 24. Decembris 1767. mandavit indici Consistorium Secretum, dum cantabantur primi. Vesp. Nativitatis D. N. J. Christi; quibus expletis, habuit Consistorium in Aula Consistoriali Palatii Quirinalis, & gravi Allocutione exposuit necessitates Catholicæ Ecclesiæ, & decrevit Solemnam utriusque Cleri Supplicationem habend. die 28. ejusd. mensis, Fest. SS. Innocentium, in Basilica Vaticana. Cui idem Summus Pontifex cum Sacr. Cardinal. Collegio, ac omnibus Romanæ Curie Præsulibus interfuit.

(1) *S. Petrus Chrysol. Serm. 149. cit. Edit.*

(2) *Theodoret. Epis. Cyr. ad S. Abund. Epis. Comens. apud Baron. ad ann. Christi 450. n. 33. Tomo 8. Annal. Edit. Lucens.*

94-B

18425

XYY

THE GETTY CENTER
LIBRARY

